

Za pár let budeme se zdroji na mizině. Rozhodují fanatičtí ideologové. Děsivým příkladem je naše Šumava. Promlouvá uznávaný expert, poradce ministrů

11. 6. 2017 17:56 / zdroj: www.parlamentnilisty.cz

CIVILIZACE A MY Spojené státy čekají nedostatek vody a to samé se děje v Africe, kde v jednotlivých zemích přibývají stamilióny obyvatel. Naši studenti, místo aby z nich většina chodila pěšky, cestuje klimatizovanými vozy a svět poznávají z klimatizovaných hotelů v rezortech, které nemají nic společného s reálným světem a s životem dané země. Zásahy na Šumavě způsobí obrovský vodní deficit a slouží spíše ku prospěchu Bavorska a Rakouska. Pro **ParlamentniListy.cz** se vyjádřil světově uznávaný, zcestovalý odborník na ekologii, urbanismus a krajinářskou architekturu. Tehdejší ministr Josef Vavroušek jej jmenoval expertem pro posuzování přeshraničních vlivů na životní prostředí a inženýr Pavel Valtr je soudním znalcem v oboru ochrana přírody – ekologie, životní prostředí a dendrologie a v oboru ekonomika – vlivy antropogenních činností.

Foto: archiv P. Valtr

Popisek: Odborník na ekologii, urbanismus a krajinářskou architekturu Pavel Valtr

Jaký máte názor na odstoupení USA od závěrů klimatické konference? Zvítězil opět byznys, nebo je v tom i něco jiného ?

Bude velmi těžké pro některé země myslet globálně: Jednak z neznalosti celkové situace a vzájemných vazeb, jednak s ohledem na obhajobu domácích ekonomických pozic, což je populistickým heslem nového prezidenta USA. Závažné ale je, že velká část USA, tedy 40 států, již má velké problémy s dostupností vody, zejména Kalifornie a západní státy a státy ve středu země v oblasti zvané Great Plains (Velká Planina), které jsou obilnicí země, ale kde se již čerpá fosilní voda, která se potřebně nedoplňuje. Některé osvětlené státy se proto i přes vyhlášení prezidenta Donalda Trumpa k dohodě přihlásily. Rozsáhle chybějící voda je také v Brazílii. Podobná situace s přistoupením k „dohodě“ byla i ve „vybydlené“ Austrálii.

A jaká je situace u nás? ČR je specifickou zemí, která vše řeší obratným populistickým žonglováním současného Ministerstva životního prostředí: dáme dotace na kotlíky a emise v ovzduší jsou vyřešeny, v našich médiích přiznáme jen nízké emise – při celkovém porovnávání, vysychání retenčních rašelinišť svedeme na historické odvodnění a dáme dotace na nádoby na

dešťovou vodu.

Projel jste kus světa. Je dnes svět nebezpečnější než dříve? A jak to bude dál?

Já bych raději řekl, že i prošel, neboť mnoho lidí projede mnoho zemí a fakticky o nich nic neví, neboť z klimatizovaného letadla dojde klimatizovaným autem do klimatizovaného hotelu a pak do klimatizovaných jednacích, sportovních nebo nákupních zařízení a zpět. Jen na okraj uvedu, že v tropickém Singapuru jsme se s kolegou vzdali klimatizovaného hotelu a ubytovali se v hotelu Littel India, který měl jen stropní vrtule a gekony. A snad ještě další poznatek: Na otázku studentům, kdo pěšky došel alespoň 10 kilometrů ze sídla univerzity do krajiny, pak obvykle to byl nejméně jeden.

Bezpečnost světa, od doby, kdy se dalo od nás nějak cestovat, byla dobrá, a to až do počátku současné „hybridní“ války, která začala leteckým teroristickým útokem na „dvojčata“ v New Yorku 11.9.2001 – ze stejného letiště v L.A. jsem o něco dříve odlétal domů – přičemž se to nezlepšuje, spíše opačně. Teroristické ataky se soustřeďují na shromáždění obyvatel a na drahé hotely. Málokterá válka skončí patem a budoucího vítěze nevidím, tedy budoucnost zřejmě nebude příliš příjemná – pro sebe ji označuji jako novodobou „třicetiletou válku“.

Vzhledem k migraci se dají do pohybu miliony lidí z oblastí, kde je sucho... Nejen tedy válečné konflikty, ale právě klima může být v tomto směru stěžejní...

Neschopnost vlád řešit klimatické dopady vzrůstajících stresových faktorů je fatální, a to je ještě umocněno populační explozí v nejhudších zemích. Pro ilustraci – v Nigérii žije dnes cirká 184 mil. obyvatel, přičemž v roce 1950 to bylo 33 miliónů a za 20 let to má být 360 mil. obyvatel. Zatím jediná země – Izrael, kam se z diaspor po celém světě přistěhovalo v krátké době více než 8 miliónů obyvatel – dokázala na území země, kde 60 procent tvoří poušť a zbytek polopoušť, řešit složité vodohospodářské problémy, stát se zcela soběstačnou zemí a ještě poskytovat výsledky svého know-how dalším zemím.

Nejhorší je situace ve válčících zemích – Přední a Střední východ a země Sahelu, kam postupují pouště jižně od Sahary. Klimatické změny mají v pozadí nejen „skleníkový efekt“ některých plynů, ale v konkrétních lokalitách zásadní omezování funkce „biologické pumpy“ lesních porostů a následný vzrůst povrchových teplot.

V podmínkách ČR a SR se prosadila ideologická „klika“ výroby virtuální divočiny zločinnou ochranou bezzásahových procesů, kde stomiliardové škody se přikryly legislativní úpravou. Když ale důchodce ořeže větve na 4 stromech, které zasahují na jeho pozemek, vyměří se mu pokuta 180 000 korun. Podobně nevdá, když aktivisté hnutí Duha pobíhají zakázanou Šumavou, ale protestnímu pochodu zapsaného spolku Otevřená Šumava po silnici ke státní hranici, tedy necelé 3 kilometry, vyměří „gubernátor“ Šumavy pokutu 2 miliony! Vzhledem k vytěšňování obyvatel, kteří byli hospodáři v území, je možno po „rozkoukání“ migrantů očekávat jejich osídlování prázdné Šumavy s „dostatkem potravy“.

Palmový a kokosový olej, geneticky modifikovaná soja. Pralesy stále mizí a ustupují jak v Jižní a Střední Americe, tak v jihovýchodní Asii. Je nějaká naděje, nebo tento jev vyvolá až razantní odpověď přírody? Ostatně tu jsou velké záplavy, sesuvy půdy, to jde ruku v ruce s odlesněnými plochami...

Otázkou je udržitelná exploatace přírodních zdrojů a likvidace ekologicky stabilizujících biotopů, zejména tropických lesů pro cenné dřevo, na plantáže ekonomicky výnosných komodit, pro těžbu ropy a nerostných surovin, ale i na další osídlení a políčka pro rychle přibývající obyvatele.

V důsledku lidské nepoučitelnosti se snažím ve své osmidílné publikaci „Udržitelný vývoj světových regionů – ekologické vazby vývoje lidské populace a vegetace“, kromě specifikace vegetačních taxonů v popisu situace všech států uvádět nejen přírodní a kulturní památky, ale i jejich ekologické ohrožení. Jen málo států přistupuje na dílčí či koncepční řešení, snahy jsou i ve velké Číně.

Evropská unie se však potácí v úřednický byrokratické indoktrinaci dílčích, nekomplexních pohledů. Revoluční hazard domácí výroby divočiny – nejprve bezzásahovou kůrovcovou likvidací hřebenových smrčů – je v našem kulturním území zločinem a poučení ze světa Ministerstvo životního prostředí nezajímá.

Už i u nás se objevuje velká devastace půdy, dokonce i na jižní Moravě jsou na polích místa, kde neroste zhola nic. Tak to přece bylo před zánikem mayské civilizace, kdy lidé museli odejít, protože se půda vyčerpala... Jak to prognózuje nyní ?

Vlastnický vztah k půdě byl u nás do základů narušen, převládá nájemní obhospodařování vedené požadavkem rentability. Farmář již nedokáže udržitelně hospodařit, půda bez organických látek postrádá sorpční schopnosti humusových složek poutat srážkovou vodu a ta pak od nás odtéká k sousedům. Stačí po větším dešti se podívat na povrch půdy a ti, kteří umějí spolupracovat s půdou a přírodou hned vědí, co se děje. Proto je třeba připomenout: Pouště dnes tvoří 30 procent souše, ročně přibývá zhruba 120 000 kilometrů čtverečních pouští. Za posledních 50 let vlivem nevhodných antropogenních činností přibýlo osm milionů čtverečních kilometrů pouští a od roku 1960 pouště likvidovaly již 40 procent úrodných půd. EU se snaží „úspěšně bezzásahově napomáhat uvedeným přírodním procesům“.

Hodně půdy v pohraničí mají už přes různé společnosti nebo přes nastrčené osoby lidé ze západní Evropy, zvláště Němci či Holanďané. Je to dobrý trend? A co v případě nenadálých událostí, kdy jsme ztratili potravinovou soběstačnost... Půda bude mít cenu zlata, vždyť Čína skupuje v Africe pozemky skutečně v obřích rozměrech...

U nás je možno sledovat dlouhodobou činnost nákupců půdy pro zahraniční investory nejen z Německa či z Holandska, kde je obava ze zatopení země, ale i z Itálie a z dalších zemí. Půda některým vlastníkům slouží dnes jako okamžitý zdroj finančních prostředků pro jiné využití. V rámci EU jsme jakoby přestali řešit potravinovou soběstačnost, která v minulém období byla prioritní. Pozůstatkem jsou vysoká obilní síla v krajině. Z hlediska globální strategie sledují některé ekonomicky silné země úrodu v jednotlivých zemích, a to i družicově, a v případě neúrody nabídnou bezplatnou pomoc, posléze placenou a nakonec uvrhnou nebohou zemi do závislosti.

Pro někoho je žlutá barva barvou slunce, pro jiného barvou řepky. Zdá se marný a věčný boj o eurodotace a „Babišovu“ řepku. Půdě jistě neprospívá také třeba přemíra kukuřice. Je dnešní zemědělství pokřivené?

Rozsáhlé pěstování kukuřice bylo k nám zavedeno z někdejšího Sovětského svazu v roce 1960, stranickým doporučením jejího pěstování na 10 procentech orných půd. Nově byl přirozený pěstební potenciál půd narušen eurodotacemi pro pěstování některých komodit, avšak nedošlo k řešení snižující se kvality půdního fondu. Zajímavé je, že například při projíždění vedlejším Rakouskem či Maďarskem se s rozsáhlými lány řepky nesetkáme. Obě plodiny napomáhají vodní erozi půd.

Kromě boje o půdu půjde v blízké době i o boj o vodu, že?

Zásadní význam pro zadržení vody v krajině má porost. Mnohé vyspělé pravěké civilizace, včetně nejvýznamnějších z oblasti Mezopotámie, zanikly nedostatkem vody. Současně registrované klimatické změny jsou vyvolány zejména nevhodnou lidskou činností, při níž rozsáhle likvidujeme zejména tropické pralesy – pro dřevo, zajištění ploch pro zemědělství nebo těžbu, proto současné období je označováno jako antropocén.

Protože současné Ministerstvo životního prostředí nemá zkušenost s nedostatkem vody a potřebně nevnímá vzrůstající stresové faktory klimatických změn a poučení z globální situace, upřednostňuje ideologickou „výrobu virtuální divočiny“, pod mantrou „příroda si sama pomůže“. To však funguje jen ve vyvážených ekologicky stabilních biotopech. Světově vědecký ekosystémový asistenční management v národních parcích kulturních krajin, které nebyly vyhlášeny jako přírodní divočina, není umožněn – to jest postupné zpřírodnění, při zachování stávajících hodnot biodiverzity i

krajinného rázu a zajištění environmentálního, ale i ekonomického a sociálního udržitelného vývoje. Čím více je ekosystém vychýlen z ekologické rovnováhy, tím větší jsou potřebné ekosystémové asistenční intervence.

V ekologicky nestabilních biotopech po celém světě trvale prudce narůstají plochy polopouští a pouští a bráno do důsledku, život může skončit tam, kde vznikl – v moři na bakteriální úrovni. Příkladem je Mrtvé moře, blízkou ukázkou jak si příroda sama pomohla poskytuje Středozeří. Tam byly jedinečné rozsáhlé stálozelené dubové, vavříňové, cedrové a borové lesy člověkem zlikvidovány, avšak bez lidské pomoci v lepším případě vznikly pouze křovité trnité macchie.

Pojďme zpět do naší střeoevropské kotliny. Na Šumavu, kolem níž je stále plno vášní...

Ideologická kariérní skupinka bezzásahovosti se postupně formovala od vzniku Národního parku Šumava zejména z úzkoprofilových vysokoškolských pedagogů – entomologové, mykologové, ornitologové a další, nejprve z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity a posléze i zčásti z Univerzity Karlovy – která Šumavu postupně „okupovala“ jako své experimentální území pomocí vědecké rady s předsedou J. Hruškou.

Zásadním požadavkem bylo neomezování rozpadu horských smrčín kůrovcovou epidemií. Postupně se fatální ochrana kůrovce rozšířila na zločinnou ochranu přírodních procesů, k nimž patří nejen uschnutí smrčín, ale i eroze, sucha, povodně, požáry, vichřice, epidemie. Horské smrčiny uschly na hřebeni Šumavy v délce více než 40 km, na ploše téměř 20 000 hektarů. Základní vzniklé škody již dávno přesáhly stamilardových hodnot, proto bylo potřeba tento nezodpovědný hazard přikrýt novelou zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Revolučním zákonem ministr Richard Brabec požaduje chránit přírodní procesy ve všech národních parcích na více než polovině území! A to i v rozporu s požadavky další ochrany – zachování biotopů včetně UNESCO.

Šumava by měla umožňovat přirozenou retenci vody a poskytovat zásoby vody pro níže položené oblasti, proto byla vyhlášena Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod, a to ještě před vymezením národního parku, podobně jako zde byla vyhlášena biosférická rezervace UNESCO, která však není ani v registru Ministerstva životního prostředí. Později zde byla vymezena Evropsky významná lokalita, přičemž předtím bylo po roce 2000 provedeno „ověřovací“ botanické mapování, které dnes dokládá degradaci původních hodnot naoktrojovaným způsobem bezzásahové „ochrany“.

Rašeliniště stejně jako mokřadní smrčiny chráněné i Ramsarskou úmluvou vysychají, pestrá biodiverzita bezlesí – luk a pastvin – je likvidována sukcesními nálety, stejně jako mizející porostní okraje. Protože do České republiky nic nepřitéká, můžeme jednoduše bilancovat nejen průměrné srážky, ale i zajišťovat osvětlené hospodaření s nimi. Průměrně kvalitní zemědělské a lesní půdy v ČR mohou dle dostupných údajů zachytit až 10 miliard kubických metrů za rok srážkových vod. Avšak ta v současnosti z velké části povrchově odtéká, takže se zadržuje cca polovina uvedené hodnoty.

... je tedy za minutu dvanáct, nebo ještě hůře?

Nezbytný monitoring a jeho vyhodnocení minimálně po 4-5 letech se neprovádí s výjimkou několika vybraných druhů, management není potřeba, protože genofondově cenná pralesová torza podlehla kůrovci, obnova neobnovujících se lesních ploch včetně doplnění chybějících listnáčů – buky, kleny po odumření smrků – jsou asi přežitkem. Jedinečná humidní Šumava se aridizuje, vznikají lesostepní formace, biodiverzita prudce klesá, typický krajinný ráz je rozvrácen, mění se mezoklima a rozsáhlé Pošumaví vysychá. Vodní zdroje v povodí dolní Úhlavy, která je vodárenským tokem Plzně pro zásobování obyvatel pitnou vodou, se dnes již nacházejí v hloubce 50 až 80 metrů, takže zřejmě čerpáme již fosilní vodu.

Ideologové divočiny nevnímají fatální dopady bezzásahovosti, celostní pohled, širší a zpětné vazby svých ideologických nařízení. Tato skupinka postupně ovládla vedoucí posty, racionálně smýšlející osoby byly z významných postů exkomunikovány, což připomíná minulou ideologii, včetně lisenkismu, kdy genetika a její hlasatelé byli zatraceni. Vůdčí aktéři a jejich profil byl již uváděn.

Uváděný předpis o bezzásahovosti byl prosazen díky dlouhodobé sofistikované lživé mediální propagandě a nepřipuštění oponentury. Významně se „zasloužilo“ hnutí Duha“, dotované průměrně ročně 16,5 miliony korun, ale i podřízená návazná oborová zařízení Ministerstva životního prostředí, výzkumná a dokumentační pracoviště.

Většina území Národního parku Šumava, ale i CHKO Královský hvozd byla znepřístupněna, aby „běžní lidé odchovaní přírodou a jejími procesy“ s racionálním selským myšlením nemohli kritizovat vznikající škody. Zástupným důvodem byl tetřev, který zde ve značném počtu žil s tehdejšími lidmi a byl i lovným ptákem, dnes se dosazuje z chovů. Potřebné je zde zmínit ministra Brabce a jeho obratné manipulace, například farizejské prohlášení o zpřístupnění Šumavy, populistické dotace na kotlíky, na nádržky na dešťovou vodu a další.

Mimochodem, nenecháváte na ministru životního prostředí nit suchou...

Richard Brabec z ODS přešel do Unie svobody a posléze do hnutí ANO, kde za své zásluhy získal legitimaci s číslem 2. Pro oligarchu Andreje Babiše je asi nedocenitelný, vždyť vedl podpůrné podniky Agrofertu – Spolanu a Lovochemii.

Zásadní jsou zřejmě pokyny našeho nejvyššího úředníka v EU L. Míky ze Strany zelených – například jeho prohlášení, že bychom si měli zvykat na svoji identitu s vlky a medvědy – který kupodivu spravuje potravinové řetězce. Povinné posouzení vlivu na životní prostředí a společenské projednání revoluční legislativní normy RIA zřejmě současný Brabcův resort nepotřebuje.

... a když se podíváme na naše nejbližší sousedy, Německo a Rakousko?

Ochrana Šumavy v Bavorsku a v Rakousku byla již několikrát analyzována. V našich médiích nelze běžně uplatnit příspěvky, které neodpovídají mainstreamu „moderní“ výroby divočiny. Bavorákům naše nesrovnatelně velkorysá „divočina“ vyhovuje – na revanš, takže mohou posílat do našeho „Jagdhofu“ své VIP lovce a omezuje se i konkurence ve výrobě dřeva...